

ასპინძის სახელობის

ასპინძის მუნიციპალიტეტი * ივნისი. 2018 * (4)41

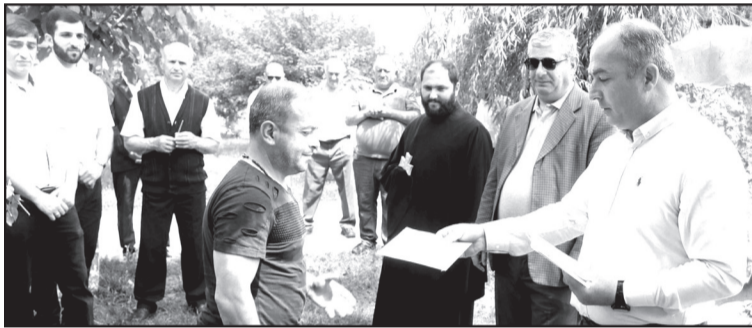
26 მაისი საზოგადოებრივი აქტიურობა

ასი წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც ქართველმა ერმა ნანატრი დამოუკიდებლობა მოიპოვა. 26 მაისი ოქროს ასოებითაა შეტანილი საქართველოს ისტორიაში. მოუხდავად იმისა, რომ საქართველოს რესპუბლიკამ მხოლოდ სამოედ წელი იარსება, ამ პერიოდშიც კი უდიდესი ძვრები მოხდა ახალგაზრდა რესპუბლიკის ცხოვრებაში, ქვეყნის აღმასვლა მაშინათვე შესაძლებელი გახდა და არაერთმა დიდმა მამულიწვილმა თავისი ცოდნა, გამოცდილება საქვეყნო საქმეს მოახმარა. ქართველთა პატრიოტიზმმა შეუძლებელი შეძლო – ისინი ერთდროულად უმკლავდებოდნენ ქვეყნის მოსახლეს სახელმწიფოთა ერთდროულ შემოტევებსაც და ეროვნული თვითმოყოფადობა – დამოუკიდებლობა დიდ იმედებს აჩენდა ერში.

ეს დღე საზეიმოდ აღინიშნა ასპინძის მუნიციპალიტეტშიც. კულტურისა და დასვენების პარკში საქართველოს ერთიანობისთვის ბრძოლაში დაღუპულ გმირთა მემორიალი ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერმა როსტომ მაგრაქველიძემ, საკრებულოს თავმჯდომარემ მამუკა მელიქიძემ და ადგილობრივი თვითმმართველობის

ზე. აღნიშნულ საზეიმო ღონისძიებაზე მონაწილეობა მიიღო მუნიციპალიტეტში მცხოვრები ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობისათვის და სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე მებრძოლი ომის ვეტერანები. ზატონმა როსტომ მაგრაქველიძემ მათ საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე მიულოცა და საჩუქრად 2018 წლის დამტკიცებული პოეზიის მიზნობრივი „მოქალაქეთა სოციალური და ჯანდაცვის პროგრამიდან“ გათვალისწინებული ფულადი ჯილდო – თითოეულს 250 ლარიანი ვაუჩერი გადასცა.

ამა წლის 26 მაისს მთელმა საქართველომ იზეიმა პირველი ქართული რესპუბლიკის შექმნის დიდი საიუბილეო თარიღი. იგი მრავალი ქვეყნის სახელმწიფო მეთაურთა სტუმრობასა და მისალოც ნერილებშიც გამოიხატა. ამ დღეს ერმა კიდევ ერთხელ მიაგო ღირსეული პატივი დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლ ქართველ თავდადებულ გმირებს, რომლებმაც საკუთარი სიცოცხლის ფასად ყველაფერი გააკეთეს იმისათვის, რომ დამოუკიდებლობა მოგვეპოვებინა.

საქართველოს დამოუკიდებლობის დღესთან დაკავშირებით ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერი და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის და სხვა ქვეყნის ტერიტორიაზე ომში დაღუპულთა ოჯახის წევრებსაც ესტუმრნენ და საჩუქრად თითოეულ მათგანს 300 ლარიანი ვაუჩერი გადასცეს.

საზეიმო ღონისძიებამ შემდეგ კულტურის ცენტრში გადაინაცვლა, სადაც ამ დღისადმი მიძღვნილი დიდი სადღესასწაულო კონცერტი გაიმართა. ასევე ამ დღეს მიეძღვნა საორტული შეჯიბრება მინი ფეხბურთში, სადაც მონაწილეობა მიიღო მუნიციპალიტეტში შემავალი სოფლებისა და მოქმედი ორგანიზაციადანელებლების გუნდებმა.

წარმომადგენლებმა ყვავილებით შეამკეს. ასპინძის წმინდა გიორგის სახელობის ხეივანის წინამძღვარმა – დეკანოზმა მამა ზოსიმემ მემორიალთან საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში დაღუპული გმირების ხსოვნის მოსახსენიებელი პანაშვიდი გადაიხადა. მანვე ღრმადმხარისხა იქადაგა და სამშობლოს თავისუფლებისათვის მებრძოლ გმირთა თავდადებას ღრმადი პატივი მიაგო. პარალელურად ვაჟთა ფოლკლორულმა ანსამბლმა „წუნდამ“ რამდენიმე ხალხური სიმღერა და საგალობელი შეასრულა, ხოლო ასპინძის მერმა და მსხვერპლთა ოჯახის წევრებმა დასრულეს სულითა და გულით მიულოცა ეს დიდი ეროვნული დღესასწაული და ისაუბრა პირველი დამოუკიდებელი რესპუბლიკის უმნიშვნელოვანეს პერიოტიკებსა და მის მნიშვნელობაზე.

ფაშინაშვილი გამარჯვების დღე აღნიშნავს

70 წელზე მეტი დრო გავიდა მას შემდეგ, რაც საბჭოთა კავშირის, ევროპის ქვეყნებისა და აშშ-ს გაერთიანებულმა ძალებმა, უდიდესი მსხვერპლის ფასად, დაამარცხეს კაცობრიობის უდიდესი მტერი – ფაშინაშვილი. მსოფლიო ისტორიის არ ასოვს ესოდენ დიდი ომი, ომი, რომელმაც მსოფლიოს

გეოგრაფიული რუკა და ხალხთა ბედი სრულიად შეცვალა. ამ უდიდეს მსოფლიო ომში თავისი სიტყვა ქართველმა ხალხმაც თქვა, ერთმა მუჭა ერმა, რომელმაც, პროცენტულად, ყველაზე მეტი მსხვერპლი გაიღო, ყველაზე მეტმა მემორიალმა, ოფიცერმა და უმაღლესი რანგის მხედართმთავარმა მიიღო მონაწილეობა. რომ არა ქართველების წილი, როგორც არ უნდა შევალამაზოთ ამ ომის ისტორია, მსოფლიო დღეს, შესაძლოა, სრულიად სხვაგვარი ყოფილიყო.

მეორე მსოფლიო ომში ფაშინაშვილი გამარჯვებას, მიუხედავად ზოგიერთ ურთაპირობა ქართველთა არაერთგვაროვანი დამოკიდებულებისა, მაინც უდიდესი ზარზუიმით აღნიშნავს მსოფლიო ხალხთან ერთად სრულიად საქართველო და, რა თქმა უნდა, ჩვენი მუნიციპალიტეტიც. რაოდენ სამწუხაროა, რომ, მთელ საქართველოში ამ უდიდესი ომის რამდენიმე ასეული მონაწილე, ხოლო ასპინძის მუნიციპალიტეტში მხოლოდ ორი ცოცხალი მემბრანე შემოგვრჩა, – სოფელ ვარჯაშვილში შორა ლაზარაშვილი და ჭობარეთში – აკაკი ზედგინიძე.

დღე მიულოცეს, გადასცეს მისალოცი ბარათები და პირად ანგარიშზე ჩაერიცხათ 2018 წლის ბიუჯეტით დამტკიცებული მიზნობრივი ხარჯით – „მოქალაქეთა სოციალური და ჯანდაცვის პროგრამით“ გათვალისწინებული ერთჯერადი ფულადი დახმარება – თითოეულს 1000 ლარის ოდენობით.

სასწავლო წელი დათავრდა, წინ დიდი პარაკატივი გვალის

გასულ სასწავლო წელს საქმიანობას წარმართავდა საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ტერიტორიული ორგანოების – საგანმანათლებლო რესურსცენტრების ტიპური დებულების საფუძველზე შემუშავებული წლიური სამოქმედო გეგმისა და იმ პრიორიტეტების შესაბამისად, რომელიც დგას განათლების სისტემისა და, კერძოდ, რესურსცენტრისა და მის სამოქმედო ტერიტორიაზე არსებული საჯარო სკოლების წინაშე. ეს გულისხმობს, პირველ რიგში, სკოლისათვის ღირსეული ფუნქციის დაბრუნებას და იმ გამოწვევებისა და ინიციატივების განხორციელებას, რაც უზრუნველყოფს სკოლების საქმიანობის წარმართვას გაუმჯობესებული სახელმწიფოებრივებით ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისად, სასკოლო ატესტაციის მნიშვნელობის გაზრდას, მოსწავლეთა აქტივობასა და სასწავლო პროცესში ჩართულობას, მასწავლებელთა მოტივაციას, პროფესიულ სრულყოფას, ურთიერთ თანამშრომლობას, არაქართულენოვან სკოლაში სახელმწიფო ენის სწავლების გაძლიერებას, ინკლუზიას, სხვადასხვა პროგრამებსა და პროექტებში სკოლების ჩართვას, სკოლების საჭიროებების გამოვლენასა და სამინისტროს შესაბამის სტრატეგიებთან შეთანხმებულ და ა.შ. წლის განმავლობაში სკოლები აქტიურად მონაწილეობდნენ განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ ინიცირებულ სხვადასხვა პროგრამებსა და კონკურსებში, ეროვნულ სასკოლო ოლიმპიადაში, სპორტულ და სპორტულ-შემეცნიერებით ოლიმპიადაში, მედიაციის კონკურსში „ეტიკაში“, ორგანიზება გაუქვეთეთ საჯარო სკოლების მოსწავლეთა მონაწილეობას საზაფხულო ბანაკებში და სხვ.

გასულ წელს 12 საჯარო სკოლაში წარმატებით განხორციელდა 27 პროექტი თავისუფალი გაკვეთილების პროგრამის ფარგლებში. სკოლების ერთი ნაწილი წელსაც ჩაერთო სასკოლო აქტივობების ხელშეწყობის პროგრამაში. ახლახან დაფინანსდა ომორისა და ნაქალაქევის საჯარო სკოლების მიერ წარდგენილი პროექტები – „კინო სკოლაში“. განსაკუთრებით აღსანიშნავია საჯარო სკოლებში განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს ინიციატივით განხორციელებული პროგრამა – „მოქალაქეობის მოსწავლეობა“. ყველა საჯარო სკოლაში შევხვდით მოსწავლეებს და დაინახეთ მათი მიდგომა სკოლასა და სოციალურ არსებულ ძალადობისათვის ბუღინგის პრობლემისადმი, მოვისმინეთ მათი აზრები პრობლემის გამოწვევებზე, იმაზე, თუ რა უნდა გააკეთოთ ბავშვებმაც და უფროსებმაც ბუღინგის აღმოსაფხვრელად და აგრესიის დონის დასაწვეად. დასრულდა გამოსაშვები გამოცდები საჯარო სკოლებში. გამოცდები ცენტრალიზებულად, ინსტრუქციის შესაბამისად მიმდინარეობდა საგამოცდო ცენტრებში შერჩეულ ყველა სკოლაში. გამოცდებში მონაწილე 116 კურსდამთავრებულიდან საშუალო განათლების ატესტატს მიიღეს 84 პროცენტი. თუმცა არ შეიძლება უყურადღებოდ დაეტოვოთ ის ფაქტი, რომ, როგორც გასულ წელს, წელსაც ყველაზე მეტი ჩაჭრილი გვაყავს ინგლისურ ენასა და მათემატიკაში.

როგორც წინა წლებში, წელსაც გვაყავს ოქროსა და ვერცხლის მედლის რამდენიმე კანდიდატი. ახლახან საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა საზოგადოებას წარუდგინა განათლების სისტემის სამოქმედო გეგმა, რომელსაც „12 ნაბიჯი ხარისხიანი განათლებისაკენ“ ეწოდება. განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს სტრატეგიის ამოსავალი პრინციპია ხარისხზე ზრუნვა. ზოგადი განათლების ხარისხის მთავარი განმარტოვებელი, მთავარი პერსონა არის მასწავლებელი, რომელზეც დამოკიდებულია სასწავლო პროცესის ეფექტიანობა და საბოლოო შედეგი. რესურსცენტრის ყურადღების ცენტრშია მასწავლებლის საქმიანობის დახვედრა, პროფესიული განვითარებისა და კარიერული წინსვლის სქემის ფარგლებში მასწავლებელთა შეფასების პროცესი. სისტემატური კავშირი გვაქვს მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ცენტრის კოორდინა-

ტორებთან, მიღებული რეკომენდაციების საფუძველზე კონსულტაციას ვუნწევთ საჯარო სკოლების შეფასების ჯგუფებს, პედაგოგებსა და ადმინისტრაციის წარმომადგენლებს სხვადასხვა საკითხებზე. ვეხმარებით ცენტრის მიერ დაგეგმილი ტრენინგების ორგანიზებაში, როგორცაა ლიდერობის აკადემიის ტრენინგები დირექტორებისა და ფასილიტატორებისათვის, საგნობრივი ტრენინგები ზუსტი და საბუნებისმეტყველო საგნების, ინგლისური ენის მასწავლებლებისათვის, ტრენინგები შეფასების ჯგუფებისათვის და სხვ. ტრენინგები გათარს სპეციალურმა მასწავლებლებმა, პროფორენტაციისა და კარიერის დაგეგმვის კურსის პედაგოგებმა, სკოლის დირექტორებმა, ყველა სკოლის შეფასების ჯგუფის წარმომადგენლებმა. სამინისტროს სტრატეგიის სხვა სიახლეებთან ერთად განსაკუთრებით გამოყოფილი სტრატეგიულ დაინტეგრირებას, რომელიც ახალ ფუნქციას ანიჭებს სოფლის სკოლებს. „სოფლის სკოლების ახალი სივრცელი“ – ასე უწევა პროგრამას, რომლის მიხედვითაც სკოლები უნდა გახდნენ კულტურულ-საგანმანათლებლო ცენტრები თითოეულ სოფელში. მათ საქმიანობაში ჩართული იქნება მო-

სასწავლო წელი დაიწყო, წინ დიდი პერსპექტივები გველის

პირველი გვირგვინი

სახელების ყველა ფენა. აქ გაიმართება კულტურული ღონისძიებები, დამკვიდრდება სწავლის ახალი პრინციპი.

2017-2018 სასწავლო წლის დაწყებამდე განხორციელდა მირაზხანის, აწყვიტის, საროს, ყობარეთის, იდუ-

მალის, ოთის, დამალის, ნივგორის საჯარო სკოლების სარეაბილიტაციო სამუშაოები, დაგეგმილია ახალი სკოლის მშენებლობა ორგორაში, აქ უკვე დასრულდა ხანძრისაგან განადგურებული ძველი შენობის დემონტაჟი. მერიის დაფინანსებით დასრულდება სამედიცინო კაბინეტის მოწყობა

ოშორის საჯარო სკოლაში შევნიშნავ, რომ ამჟამად კეთილმოწყობილი კაბინეტები და სკოლის ექიმი ემსახურება დამალის, ოშორის, ნაქალაქევის, დაბა ასპინძის საჯარო სკოლებს. ჩვენი განსაკუთრებული ზრუნვის საგანია საჯარო სკოლების მოსწავლეთა სასკოლო ტრანსპორტით მომსახურების პროგრამის ხელშეწყობა. სულ მოქმედებს 14 მიმართულება პროგრამაში ჩართულ 10 საჯარო სკოლაში. სამინისტროს ინიციატივითა და ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ჩართულობით დაიგეგმა ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომლებიც ითვალისწინებს ნაქალაქევის, დაბა ას-

პინძის, ოშორის, ივერიის, ტოლოშის, საროს, დამალის საჯარო სკოლების ნაწილობრივ რეაბილიტაციას.

ტრისტან მურადაშვილი,
ასპინძის საგანმანათლებლო რესურსცენტრის უფროსი

ინტელექტ-ჩემპიონატი „ეტალონი – 2018“ ასპინძაში

ნინო მელიქიძე

საქართველოში ალბათ ძნელად თუ მოიძებნება ადამიანი, ვისთვისაც ცნობილი არ იყოს სატელევიზიო პროექტი „ეტალონი“, რომელიც უპირველესად ითვალისწინებს ქვეყნის მოსწავლე-ახალგაზრდობის დაინტერესებას სწავლა-განათლების მიღებისათვის თანამედროვე მეთოდების გამოყენე-

ბით, წლებია ამ პროექტში აქტიურად არიან ჩართული ასპინძელი მოსწავლეებიც. 10 მაისს ასპინძის საჯარო სკოლაში, ინტელექტ-ჩემპიონატი „ეტალონი – 2018“ გაიმართა.

ინტელექტუალურ-შემეცნიებით პროექტში „ეტალონის“ ტიტულის მოსაპოვებლად ასპინძის მუნიციპალიტეტის საჯარო სკოლების 74 მოსწავლე იღებდა მონაწილეობას.

თამაში საინტერესოდ და დაძაბულად წარიმართა. კონკურსი 20 კითხვისაგან შედგებოდა, ხოლო თითოეული შეკითხვა 5 ქულით ფასდებოდა. დაძაბული დაპირისპირების შედეგად 2017-2018 სასწავლო წლის გამარჯვებული, 70 ქულით, ასპინძის საჯარო სკოლის მე-8 კლასის მოსწავლე ნინო მელიქიძე გახდა. მეორე ადგილზე – 68 ქულით ხიზაბაგვის საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე თორნიკე მექოშვილი, ხოლო მესამეზე ადგილზე, 67 ქულით – ძველის საჯარო სკოლის მე-9 კლასის მოსწავლე გიორგი ზედგინიძე.

ამ გამარჯვებით ნინო მელიქიძემ ქალაქ თბილისში კონკურსის დიდ საფინალო ასპარეზოში ასპინძის სახელით ჩართვის უფლება მოიპოვა. ნიშნდობლივია, რომ ასპინძაში გამართულ „ეტალონი – 2018“-ის პროექტის მიმდინარეობას ესწრებოდა ამ პროექტის ხელმძღვანელი ბატონი გოჩა ტყემელაშვილი, რომელმაც ყველა გამარჯვებულს მიულოცა ნარმატება და გამოთქვა იმედი, რომ რესპუბლიკურ შემაჯამებელ კონკურსში ნინო მელიქიძე კვლავ ასახელებს მშობლიურ სკოლას.

ღონისძიებას გულშემატკივრებთან ერთად ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიის პირველი მოადგილე დავით პაპაშვილი, მოადგილე ლევან ბერიძე და ადგილობრივი თვითმმართველობის სხვა წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ.

გოჩა ტყემელაშვილი

ინტელექტ-ჩემპიონატი „ეტალონი – 2018“ ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიის ფინანსური მხარდაჭერითა და ორგანიზებით გაიმართა.

სოფელ რუსთავეში საძირკველი ჩაეყარა ეკლესიის მშენებლობას

საქართველოს საპატრიარქო ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის ეპარქია ასპინძის რაიონის სოფელ რუსთავეში ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ეკლესია

იყო დრო, როდესაც ეკლესიის მიმართ სხვაგვარი დამოკიდებულება გვექონდა, როცა საბჭოთა სისტემამ ეკლესია კანონგარეშე გამოაცხადა და ჩვენი უდიდესი სიმბოლოები უფუნქციოდ დარჩნენ. აქ აღარც ლოცვა აღველინებოდა, აღარც ნათლობები ტარდებოდა და, საუბედუროდ, მათი დიდი ნაწილი არადანინშულებისაგან – კოლმეურნეობების საწყობებზე იყო გადაქცეული. დრო შეიცვალა, სისტემამ ჩაილურის წყალი დალია, ხალხმა დიდი ხნის ნანატრი ოცნება აისრულა და ეკლესიისაკენ ქნა პირი. აღდგა ასობით სალოცავი, აშენდა ამდენივე ახალი ტაძარი, სამლოცველოები. დღეს, საქართველოში, იშვიათია ქალაქი, სოფელი, სადაც არ იდგეს წმინდა ტაძრები და არ მიმდებ-

ნარეობდეს რელიგიური რიტუალები. თუმცა, სამწუხაროდ და საუბედუროდ, ჯერ კიდევ არიან ჩვენს გარშემო გარკვეული შავბნელი ძალები, რომლებიც ყველანაირად ცდილობენ ეკლესიის როლის დაკნინებას. თვით ეკლესიის წიაღშიც –სინოდშიც დიდი ვენებათაღელვაა, – შური, მტრობა და დაპირისპირება მძლავრობს, მაგრამ ქართველი ერის ჭეშმარიტი უდიდესი ნაწილი ქრისტიანული მრწამსის ერთგული რჩება, – ეკლესიაში ხედავენ ერის მომავალს, ხვალისდელ დღეს.

მიუხედავად იმისა, რომ ისტორიული ქართველების შედეგად რიგ დასახლებულ ადგილებში არ არსებობენ წმინდა სალოცავები, გამოჩნდნენ ადამიანები, რომლებიც ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ მორწმუნეებს ჰქონდეთ თავიანთი სალოცავები და, წინაპართა ჯგუფსად, აღავლინონ ქრისტეს სადიდებელი ლოცვები.

სოფელი რუსთავე, დიდი შიშითა რუსთაველის ნააკვნარი, იყო დრო, როდესაც ათასი ჯურის მომხედვრმა გადათელა, გააპარტახა, გაურკვეველი წარმომავლობის ადამიანებით შეავსო, დაასახლა და, ბედის ირონიით, ყოველივე ქართული, ეროვნული, მოსპო, ნაშალა. მხოლოდ რამდენიმე ნაეკლესიარი და ნაცინარი თუ მიუთითებს აქ ქრისტიანულ კვალზე.

გავიდა დრო. ისტორიამ ყველაფერი გადააფასა, ახლა, ამ მიწაზე, ისევ ქართველთა „ისმის აქ ყრიაბული“, ქართული სული ისევ ზეობს ამ წმინდა – წინაპართა სისხლით ნაპოვ ქართულ მიწაზე და ისევ ითხოვს იგი

სულიერების ტაძარს, რათა ისევ ისმოდეს ქართული საგალობლები, ისევ აღველინებოდეს წინაპართა სადიდებელი ლოცვანი.

სწორედ ამიტომ, ამა წლის 12 მაისს, სოფელ რუსთავეში წმინდა მოციქულ ანდრია პირველწოდებულის სახელობის ეკლესიის მშენებლობას ჩაეყარა საფუძველი, რომლის საზეიმო კურთხევის ნესი აღავლინა ახალციხისა და ტაო-კლარჯეთის მიტროპოლიტმა მეუფე თეოდორემ. სიმბოლივია, რომ ეკლესიის საძირკვლის კურთხევა დაემთხვა საქართველოს განწინათულების, წმინდა მოციქულ ანდრია პირველწოდებულის ხსენების დღეს და მეუფემ ეს დიდი დღესასწაული გულითა და სულით მიულოცა მრევლს და დალოცა ისინი.

რაოდენ დასაფასებელი, უმნიშვნელოვანესი და მისაბძია ის ფაქტი, რომ ამ დიდი საშვილიშვილო საქმის – სოფელ რუსთავეში წმინდა სალოცავის აგების ინიციატორი ამ სოფლის მკვიდრი დემურ ინასარიძეა, რომელიც მილიან ხარჯს საკუთარ თავზე იღებს. მაღლობა ღმერთს, რომ კვლავ არიან საქართველოში სამშობლოზე უსაზღვროდ შეგვარებული მსგავსი პატრიოტი ადამიანები.

ეკლესიის კურთხევის, სოფლის მრევლთან ერთად, ესწრებოდნენ ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერი როსტომ მაგრაქელიძე და ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები.

საკუთარი ინფორმაცია

კეთილმოწყობილი გზები უკეთესი ცხოვრების საწინააღმდეგარა!

ჩვენი გაზეთის მკითხველებმა კარგად იციან, რომ უკანასკნელი რამდენიმე წელია მუნიციპალიტეტში ბევრი რამ კეთდება ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებისათვის. იყო დრო, როდესაც დაბაში მხოლოდ რამდენიმე ცენტრალური ქუჩა თუ იყო მოასფალტებული და რამდენიმეზე ქვაფენილი იყო დაგებული. სასოფლო გზების აბსოლუტური უმრავლესობა – მოუნესრიგებელი, რის გამოც ძნელდებოდა სოფლებთან კავშირი და ტრანსპორტით უსაფრთხო მოძრაობა. ამჟამად ამ მიმართებით ძალზე ბევრი რამ კეთდება, ცხადია, უახლოეს მომავალში არ დარჩება არც ერთი სოფელი, დაბაში არცერთი ქუჩა, რომელიც მოუნესრიგებელი და მოუვლელი

იქნება. დღეისათვის დაწყებულია და უახლოეს პერიოდში დასრულდება დაბის რამდენიმე ქუჩის მოასფალტება (ზოგან ბეტონის გზა დაიგება).

დასასრულს უახლოვდება სოფელ ოთასთან დამაკავშირებელი გზის მესამე ეტაპიც. აღნიშნული პროექტის ფარგლებში მოეწყობა 3,6 კილომეტრი სიგრძის რკინაბეტონის გზა, რომლის საპროექტო ღირებულება 734 576 ლარს შეადგენს. სამუშაოებს აწარმოებს სამშენებლო კომპანია შპს „აროუდ სოლუშენსი“. ამასთან, მალე დასრულდება მირაზხანის გზის მოასფალტების სამუშაოებიც, რომელსაც ტენდერში გამარჯვებული კომპანია შპს „ასტორია“ აწარმოებს.

ბოლო მარი

დილიდანვე არ წყდებოდა ყრიაშული ასპინძის საჯარო სკოლის ეზოსა და მიმდებარე ტერიტორიაზე. ლამაზად ჩაცმულ-დახურული ახალგაზრდები სულ სხვა ამბულუაში წარსდგნენ იმ დღეს მშობლიურ სკოლაში, სადაც თორმეტი წლის განმავლობაში ესხდნენ ამავე სკოლის მერხებს, დაეუფლნენ შესაბამის ცოდნას და მიიღეს სათანადო გამოცდილება მომავალი ცხოვრებისათვის. 17 მაისს ასპინძის საჯარო სკოლაში მეთორმეტე კლასელებისათვის ბოლო ზარი დაირეკა.

მეთორმეტე კლასელების მიერ მომზადებულ ღონისძიებას ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერი როსტომ მაგრაქველიძე და საკრებულოს თავმჯდომარე მამუკა მელიქიძე ესწრებოდნენ. ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერმა, საკრებულოს თავმჯდომარემ, სკოლის დირექტორმა კლარა ზედგინიძემ და, ახალგაზრდა დამამთავრებელი კლასის პირველმა მასწავლებლებმა მეთორმეტე კლასელებს სკოლის დამთავრება და მომავალი წარმატებები უსურვეს. ამავე დღეს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები მიწვეულები იყვნენ სოფელ დამალის საჯარო სკოლაში ახალგაზრდა გამართულ საზეიმო ღონისძიებაზე და სკოლის კურსდამთავრებულებს მიულოცეს ცხოვრების დამოუკიდებელ გზაზე გასვლა.

თამაროზა ასპინძაში

ყოველწლიურად საქართველოში საზეიმოდ არაერთი მნიშვნელოვანი დღე აღინიშნება, ეს იქნება საერო თუ საეკლესიო, რაც იმაზე მიუთითებს, რომ ქართველი ერი, მიუხედავად დროის ცვალებადობისა და მრავალი საკითხის გადაფასებისა, თავის რჩეულ ადამიანებს არასოდეს არ ივიწყებს და ეს არცაა გასაკვირი – ჩვენმა მომავალმა თაობებმა უნდა გაისივრებოდნენ, რომ ჩვენ არ ვართ გუმბინდელი ერი, რომლის ისტორია ორიოდვე საუკუნეს რომ ითვლის, ჩვენ ორმოცდაათსაუკუნოვანი ერი ვართ, რომელმაც დღემდე მოაღწია, არ გადაშენებულა და არც არასოდეს გაქრება რუსთაველისა და თამარის, დავით აღმაშენებლისა და გიორგი ბრწყინვალეს დამბადებელი ერი.

საქართველოში იმდენი პატივი და დაფასება არცერთ მეფეს არ რეგებია, რამდენიც თამარს. ამიტომ ჭეშმარიტი ქართველი ერი ყოველთვის ეთავყანება დიდ მეფეს, რადგან იგი ქართველი ქალის მარდიული სიმბოლოა. 14 მაისს, წმინდა თამარ მეფის ხსენების დღეს მთელი საქართველო აღნიშნავს და ამ საკმეში არც ჩვენი მუნიციპალიტეტი გამონაკლისი. ეს დღე სათანადოდ აღინიშნა და ძალზე საინტერესო ღონისძიებაც ჩატარდა ასპინძის მთავარ ბიბლიოთეკაში, რომელსაც ორგანიზებას უწევდა ამავე ბიბლიოთეკის თანამშრომელი ნუნუ ბუჩუკური. მან ისაუბრა თამარ მეფის ცხოვრებასა და მოღვაწეობაზე, მის უდიდეს დამსახურებაზე ქართული ერის წინაშე.

თამაროზა იმ ერთ-ერთი დღესასწაულთაგანია, რომლითაც პატივს მივაგებთ ჩვენს დიდ მეფეს, რომელმაც ჯერ კიდევ შუასაუკუნეებში შეძლო დემოკრატიულ პრინციპებზე ემართა ნიკოფსიდიან დარუბანდამდე გადაჭიმული ქართული სახელმწიფო, მისი ბადალი ხომ მსოფლიო ისტორიაში თითზე ჩამოსათვლელი არიან.

ლონისძიებში ბიბლიოთეკის თანამშრომლებთან ერთად მონაწილეობა მიიღეს პატარა მკითხველებმა და მოწვეულმა სტუმრებმაც, რომლებიც საზოგადოების წინაშე წარსდგნენ ლექსებითა და სიმღერებით.

ლელა ბუჩუკური

დიდი მწერალი მარად უკვდავია!

საქართველოში ყოველწლიურად აღინიშნება ნიგინისა და ბიბლიოთეკარის კვირეული. ამა წლის 4 მაისს ამ დღეს ასპინძის მთავარი ბიბლიოთეკის საბავშვო განყოფილებაშიც (ბიბლიოთეკარები ცირა საქიძე, ნელი გოგოლაძე, დიანა დათაშვილი) მიუძღვნა შესანიშნავი ლიტერატურულ-მუსიკალური კომპოზიცია – „მზიანი გულის მოძღვრება“, რომელიც დიდ ქართველ მწერალს ნოდარ დუმბაძეს მიეძღვნა.

თანამედროვეობის დიდ ქართველ მწერალს, მთელი თავისი შემოქმედებითი ცხოვრების მანძილზე, „მზიანი გულის მწერალს“ უწოდებდნენ. მას მიმდინარე წლის 14 ივლისს დაბადებიდან 90 წელი შეუსრულდებოდა, რომ არა მისი უცვარი და უდროო გარდაცვალება, ვინ იცის, კიდევ რამდენ ნაწარმოებს შექმნას მოასწრებდა თავისი თავყვანისმცემლების გულის გასახარად.

საინტერესოდ წარმოადგინეს მწერლის ცხოვრებისა და შემოქმედების განვლილი გზა ნამყვანებმა – მარი მელიქიძემ და თამაზ ლონდარიძემ. დიდი პოეტის ლექსები ნაიკითხეს მანანა ზედგინიძემ, მართა ივანიძემ, ქეთევან ზედგინიძემ, ამირან კალანდარიძემ, ჯარჯი და ლევან მაგრაქველიძემ, ლუკა ბერიძემ.

ლონისძიება თავიდანვე მზიარული განწყობით დაიწყო. მონიტორზე აუღერდა მის ლექსებზე შექმნილი საბავშვო სიმღერა „სათვალე“. რომლის ფონზე ყველაზე აქტიურმა და პატარა მკითხველებმა გაასცენარეს მწერლის საბავშვო ლექსი „ლალი და მანანა“, წარმოადგინეს აგრეთვე სხვა ლექსებიც, რომლებიც მხატვრულად ნაიკითხეს თამარ ცინაძემ, მზია დათაშვილმა, ანა მურადაშვილმა, თიკო შალიკაშვილმა, თინათინ ბირჩაძემ, მარი ზაზაძემ, ლელა და ეკო ფოცხვერაშვილმა.

მაყურებლისათვის მეტად სასიამოვნო და ამაღლებელი აღმოჩნდა ამონარიდები მწერლის ნაწარმოებებიდან, რომელიც ნაიკითხეს ნელი გოგოლაძემ, ნიკა ბერიძემ და ალექო დიაკონიძემ. მაყურებელი გაახალისა წარმოდგენილმა სცენამ („მე, ბებია, ილიკო და ილარიონიდან“) – „სიმინფის ატესტატი“, რომელიც თეატრალურად წარმოადგინეს და-ძმებმა – მერი, გიორგი და ნიკა შემაბერიძეებმა და დავით ნამალიძემ. ასევე საინტერესოდ იქნა წარმოდგენილი სცენები სპექტაკლიდან – „თეთრი ბაირალები“ ალექო დიაკონიძისა და თორნიკე მახაშვილის მიერ.

ამ შესავლის შემდეგ ღონისძიება გახსნა და დამსწრე საზოგადოებას მიესალმა მისი ორგანიზატორი ნელი გოგოლაძე. მან აღნიშნა, რომ ნოდარ დუმბაძის შემოქმედება საკმაოდ ვრცელი და ორიგინალურია, მასზე ბევრი დანერგა, თუმცა ამ ერთი ღონისძიებით მისი წარმოდგენა ძალზე რთული და შეუძლებელიცაა, არ შეიძლება მწერლის ღირსება, გენიალობა, ცხოვრება და შემოქმედება, ერთ ჩარჩოში მოაქციო. მასზე უსასრულოდ შეიძლება საუბარი, მაგრამ მაინც შევეცადეთ, შეძლებისდაგვარად, ყველაფერი ასე ლამაზად მიგვეჩანა მაყურებელს. ღონისძიების მიზანი იყო ერთხელ კიდევ გაგვეხსენებინა ყველასათვის საყვარელი მწერალი და მკითხველისათვის გაგვეჩინა სურვილი, დაუზარებლად იკითხოს მისი დიდებული ნაწარმოებები.

მაყურებელს წარუდგინეს ვიდუო მასალები ნოდარ დუმბაძის ბავშვობისდროინდელი შეცდომებზე, ყურნალისტებისათვის მიცემული ინტერვიუებიდან, რომელიც შემდგომში მისი ცხოვრების მეგზურად და მავალითად იქცა. ასევე, მისი სიკვდილის წინ, რამდენიმე დღით ადრე, მეგობრებთან ერთად ნამღერი – „სიკვდილი ვერას დაგვაკლებს“, რომელმაც მაყურებელს სევდა და ცრემლები მოჰგვარა.

ლონისძიებას თან სდევდა ვიდუო მასალები მისი ცხოვრებიდან და შემოქმედებიდან. შესრულებული იქნა მის ტექსტზე დაწერილი სიმღერა „მე თბილისელი ბიჭი ვარ“. ღონისძიების მომზადების ორგანიზებაში ორგანიზატორებს დიდი დახმარება გაუწია კულტურის საეთაბრო ხელოვნების ხელმძღვანელმა მარგა დათაშვილმა, ხოლო მუსიკალურად გააფორმეს ანსამბლ „წუნდის“ წევრებმა ბექა ზედგინიძემ და თამაზ ლონდარიძემ, აგრეთვე ვოკალისტმა მზია კობრიძემ, ბიბლიოთეკის აქტიურმა მკითხველმა ზაზია გიორგაძემ და ცირა საქიძემ.

ასპინძის მუნიციპალიტეტის ცნობილი ველომოგზაუხი ნოდარ ბერიძე ესტუმრა

ამა წლის 11 მაისს მრავალგზის მსოფლიო რეკორდსმენის ჯუმბერ ლუფავას სახელობის ველოტურის – „საქართველო მშვიდობისათვის“ ფარგლებში, ველომოგზაური ნოდარ ბერიძე ასპინძის მუნიციპალიტეტს ესტუმრა. ველომოგზაურს ასპინძის მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, ასპინძის

საჯარო და სასპორტო სკოლის მოსწავლეები და დაბის მოსახლეობა შეხვდნენ. ნოდარ ბერიძე ჯუმბერ ლუფავას გზას სიმბოლურად აგრძელებს. ველოტურების მიზანი, ადამიანთა შორის კავშირების აღდგენა, ჯანსაღი ცხოვრების წესის და სპორტის პოპულარიზაციაა. ველომოგზაურმა განვლილ მარშრუტსა და სამომავლო გეგ-

ნოდარ ბერიძე მეტზე ისაუბრა, უპასუხა დასმულ შეკითხვებს. ველოტურმა სტარტი 2016 წლის 22 იანვარს აიღო და 26 მაისს, თბილისში დასრულდა, რომელიც მიეძღვნა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენის 100 წლისთავს.

„ინტერნეტი განვითარებისთვის“

20 მაისს ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერიის მხარდაჭერით საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს სსიპ ინოვაციებისა და ტექნოლოგიების სააგენტოს პროგრამის ფარგლებში დაბა ასპინძაში გაიმართა შეხვედრა პროექტის – „ინტერნეტი განვითარებისთვის“, ფარგლებში. შეხვედრაზე განიხილეს: ციფრული წიგნიერება; ციფრული მარკეტინგი; ელექტრონული კომერცია; ელექტრონული მმართველობა. მომავალში აღნიშნული პროექ-

ტის ფარგლებში მსურველები გაივლიან ტრენინგებს ელექტრონულ კომერციაში, შეძლებენ ჩაერთონ ფართოზოლოვან ინტერნეტში, განათავსონ თავიანთი ბრენდი და მომსახურება გაუწიონ ყველა მნიშვნელოვან საერთაშორისო პლატფორმაზე, დაამზადონ საკუთარი ვებ-გვერდი.

აღნიშნულ შეხვედრას მუნიციპალიტეტში მცხოვრებ მოსახლეობასთან ერთად ესწრებოდნენ ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები.

„ მ ა ქ ც ა ე ჯ ა ზ ი “

„წინაპარს ჩვენსას სისხლი უვლია, სისხლის წემები თავზე გვესხმოდან, მესხობა ჩვენთვის ქრისტეს რჯულია, გვარზე გაკვრა ჩვენთვის მესხობა.“

გოგია მელიქიძე

XVI საუკუნის მეორე ნახევარში მესხეთს ოსმალები დაეპატრონენ. დაპყრობილ ტერიტორიაზე თავიანთი პოლიტიკურ-ეკონომიკური და კულტურული ცხოვრების წესები დააკანონეს, რაც ადგილობრივთათვის ეროვნული თვითშეგნების მოსპობას და სულიერ გადაგვარებას ნიშნავდა. დამპყრობლებმა ნაწილობრივ მიაღწიეს კიდევ მიზანს. ოსმალთა მრავალწლიანი პატრონობის წესში, მკვიდრი ქრისტიანი მოსახლეობის ნაწილი, „ალაპის მცველებად“ გადააქცია, რაც შემდეგში ჩვენი ეროვნული ტრაგედიის მიზეზი გახდა.

ოსმალეთის იმპერია ყოველთვის ცდილობდა, მისი მოსაზღვრე ქართული რეგიონის – მესხეთის სრული ანექსია მოეხდინა, რისთვისაც არ იშურებდა ძალ-ღონეს და ეძებდა საამისოდ ხელსაყრელ მომენტს. უკანასკნელ პერიოდში ასეთი მომენტი XX საუკუნის 20-იანი წლები იყო, რაც კარგად გამოიყენეს კიდევ.

ამჯერად ჩვენი საუბრის თემა გახლავთ 1918 წლის ოციანი წლებში მესხეთში დატრიალებული ტრაგიკული მოვლენების ქრონიკა, რომელიც ისტორიაში „გაქცევების“ სახელითაა ცნობილი. მაშინ ოსმალეთიდან შემოჭრილმა მარბიელებმა, ადგილობრივი გამაჰმადიანებული თემის მონაწილეობით, სამცხე-ჯავახეთში მოაიხრეს არაერთი სოფელი. ილაგვანყვეტილმა ქრისტიანულმა მოსახლეობამ გაქცევით უშველა თავს. ვინც ვერ მოასწრო გახიზნვა, დიდი ნაწილი ადგილზე დახოცეს.

ჩვენ მთავარი მოპოვებული ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით ასპინძის რაიონის სოფელ ტოლოში „თათრებმა“ (ადგილობრივები მაჰმადიანებს თათრებს უწოდებენ) ნამდვილი სასაკლაო მოაწყვეს. დატყვევებულ ქართველებს ორმო ამოათხრევინეს და შიგ ცოცხლად დამარხეს. ტყვეების ნაწილი პასან ბეგის (ტოლოშის ბატონი იყო) ბრძანებით უნდა დაეწავათ, ამ დროს შალოშეთელი გამაჰმადიანებული ბეგი, გვარად მაჩაბელი, მოსულა და შეუტყობინებია, ქართული ჯარი შემოვიდა და განზრახვას ხელი აიღეო. ასე გადაურჩენია ის ტყვეები“.

გადმოცემით, გახიზნულმა მოსახლეობამ, ძირითადად ბაკურიანის ტყეებს შეაფარა თავი. ღია ცის ქვეშ დარჩენილი უმეტესად მიანების უმრავლესობა სიცივემ, შიმშილმა და ავადმყოფობამ შეინირა. გაქცეულებიდან მხოლოდ მათაღილა დაუბრუნდა საკუთარ კერას (თ.იველაშვილი, „1918 წლის ბათუმის კონფერენციის ხელშეკრულება და სამცხე-ჯავახეთის საკითხი“, გვ. „ლოტრატურული მესხეთი“, N5 (221), გვ.7, თბ., 2017წ.). ტოლოშელი ლონგინოზ მელიქიძის მრავალსულიანი ოჯახი, მეზობელ სოფელ ალანძიაში შეუფარებიათ თარაქებს. მთხრობელის ინფორმაციით „თათრები თარაქებს არ ერჩოდნენ. მანდ ქართველი ქალი ყოფილა გათხოვილი, ანა ბაჯიას ეძახოდა ლონგინოზ პაპი (ბაჯი დას ნიშნავს). თათრებ ლონგინოზი უნდა მოეკლათ თურმე და მისი უფროსი გოგო ტასოი, ძან ლამაზი ყოფილა, გაეტაცნათა. როცა უძებნიათ მდევრებს ანა ბაჯიანი, ზღურბლზე გადასდგომია, აქ არავინ არიო და გაურეკია თათრები. მარა მეორეთ გაქცევებზე ლონგინოზ პაპი ქართლში თუ იმერეთში წასულა ოჯახით ამილავრებთან. ტასოი, თათრებ რო არ ჩავარდნოდა ხელში, ხაშურში გაუთხოვებიათ ლაცაბიძეებში. ლონგინოზ პაპას ორი შვილი, პატარები, ოღლი და ირაკლი მუცლის ტიფით დახოცია.“

მოგონებებში გაცოცხლებული ქრონიკებიდან აღსანიშნავია კიდევ ერთი სისხლიანი ეპიზოდი, რომელიც სოფელ ზეღში მოხდა: „თათრებ ხელ-ფეხ შეკრული ტყვეები მწკრივზე დაუყენებიათ. წინა კაცისთვის გულში უსროლიათ შაშხანა და სეირონდნენ, რამდენ კაცში გაივლიდაო ერთი ტყვია“.

არანაკლები სისასტიკე ახსოვს ახალციხის რაიონის სოფელ ანდრიანდისას: „სოფელი რო გახიზნულა, მოხუცი და ფეხმძიმე ქალი დარჩენილან, ვერ გაუსწრიათ. სოფელი რო დაბრუნებულა გაქცევებიდან, ეს ქალიც და მოხუციც ყელგამოჭრილი უნახიათ. თავქვემ დაკლული ძალი ამოვდითო“.

მარბიელ ბანდებს ვერც ქრისტიანთა ქონება გადაურჩა. უმონ-

ყალოდ ძარცვადნენ გაქცეულთა სამოსახლოებს. მათი სამიზნე ძირითადად ძვირფასი ნივთები იყო. თათარ მარბიელებს, ადგილობრივები „სუფანებსაც“ უწოდებდნენ, რაც უწესრიგოდ, ხარახურად თავმოყრილ ხალხს ნიშნავს. (გ. ზედგინიძე, „ჯავახური ლეგსიკონი“). „სუფანებს“ აქტიურად მხარში ედგნენ მათ მიერვე ნაქცეხული სეპარატიზმის იდეებით შეპყრობილი ადგილობრივი გამაჰმადიანებული ბეგები. ამ მხრივ, აქტიურობით გამოირჩეოდა ვინმე სერვერბეგი, რომელმაც ჯერ კიდევ 1917 წლის მინურულს, რუსეთის მონარქიის დამხობის შემდეგ, 11 ათასი მუსლიმის შეიარაღების ორგანიზება უზრუნველყო (რ.ბერიძე, „ქართვისი – სამხრეთ საქართველოს კარიბჭე“, „ლოტრატურული მესხეთი“, N3 (123), გვ.4, თბ., 2009 წ.), ხოლო 1918 წლის 12 თებერვალს მისი ხელმძღვანელობით ახალციხე თურქთა ჯარმა დაიკავა (ხ.ახვლედიანი, „სახალხო განმანათლებელი უფლებული ბროლის ისტორიიდან სამხრეთ საქართველოში“, გვ.248-256,

ტ. მელიქიძე მისი ოჯახის წევრებთან ერთად

ბათუმი, 1956წ.). გამაჰმადიანებული ქართველების მონაწილეობა თანამომეტა სისხლისღვრაში დრამატულადაა გაცოცხლებული ხალხურ პოეზიაშიც:

ვზივარ და ჩონგურს ვამღერებ
ტკივილის გასაქარადა,
შემოგვესია თათარი,
შინ შემოგვეჭრა ძალადა,
შეხედავ, ზოგი ქართველს ჰგავს,
ქართველი არის გვარადა,
მაგრამ ხმაღს ლესავს ურჯული,
რჯულიანთ მოსაკლავადა. (მესხური ფოლკლორი“, გვ.673, თბ., 2015წ.).

მარბიელების სისასტიკე ყოველგვარ ზღვარს სცილდებოდა, მათი მიზანი იყო ქრისტიანი მოსახლეობის განდევნა და მხარის ოსმალითან მიერთება.

1918 წლის 11 მაისს ბათუმში ოსმალი დიპლომატებსა და ამიერკავკასიის ფედერაციული რესპუბლიკის წარმომადგენლებს შორის შედგა საზავო მოლაპარაკება, (ამიერკავკასიის ფედერაცია შეიქმნა, 1918 წლის 9 აპრილს, რომელიც აერთიანებდა საქართველოს აზერბაიჯანსა და სომხეთს). ოსმალური პროექტის მიხედვით, შეხვედრა მიზნად ისახავდა ქვეყნებს შორის საზღვრების გამიჯვნას და მათ შორის, „კეთილმეზობლური“ ურთიერთობების ჩამოყალიბებას. პროექტის დასკვნითი მუხლი ითვალისწინებდა ოკუპირებული ტერიტორიების ოსმალეთისათვის დაკანონებას, რასაც, ბუნებრივად,

არ დაეთანხმა მოლაპარაკების მონაწილე მეორე მხარე. აი რას წერს ამის შესახებ შეხვედრის ერთ-ერთი ქართველი დიპლომატი ზურაბ ავალიშვილი: „ყველაზე შთამბეჭდავი იყო თურქეთის ახალი ტერიტორიული მოთხოვნები, პროექტში აღნიშნული საზღვრები ნიშნავდა საქართველოს იმ ძველი (მოგვიანებით ისლამიზებული) ოლქების ჩამოცილებას, რომელიც რუსეთმა შეიძინა 1828 წელს ადრიანოპოლის ზავით და მჭიდროდ იყვნენ დაკავშირებული ყოფილ თბილისის გუბერნიასთან: ლაპარაკი იყო ახალციხისა და ახალქალაქის მარბეზე“ (ზ.ავალიშვილი, „საქართველოს დამოუკიდებლობა 1918-21 წლების საქართველოს პოლიტიკაში“, გვ. 59, თბ., 1991წ.). საბოლოოდ მხარეებს შორის შეთანხმება ვერ შედგა, რამაც ოსმალური მხარის გაღიზიანება გამოიწვია და ამავე წლის 26 მაისს მათ ამიერკავკასიის ფედერაციის დედაქალაქ თბილისს 72 საათიანი ულტიმატუმი წაუყენეს თავიანთი მიზნების დასაკმაყოფილებლად (დასახ.ნაშრ. გვ.76).

აღსანიშნავია, რომ 1918 წლის 26 მაისს საქართველოს დამოუკიდებელ რესპუბლიკად გამოცხადებამდე რამდენიმე საათით ადრე ამიერკავკასიის ფედერაცია დაიშალა (ზ.აბაშიძე, მ.ბახტაძე, ო.ჯანელიძე, „საქართველო და ქართველები“, გვ. 555, თბ., 2015 წ.). ამიტომ ქართულ მხარეს ოსმალეთის მიერ წაყენებულ ულტიმატუმზე პასუხის გაცემის ვალდებულება, შეიძლება ითქვას, გადაუვადდა გარკვეული დროით.

ოსმალეთის მიერ ოკუპირებულ სამცხე-ჯავახეთს, ბუნებრივად, ქართული მხარე ვერ აკონტროლებდა. რეგიონში სიტუაცია რამდენიმე თვეს კრიტიკული იყო. 1918 წლის 30 ოქტომბერს ინგლისსა და თურქეთს შორის მუდროსში დაიდო დროებითი ზავი, რომლის თანახმადაც თურქეთმა დაკავებული ტერიტორიებიდან გაიყვანა თავისი სამხედრო შენაერთები.

„გაქცევების“ რამდენიმე თვითანი მძიმე პერიოდი სავალალო შედეგებით დასრულდა, მოსახლეობის დიდი ნაწილი ფიზიკურად განადგურდა, დიდი იყო მატერიალური ზიანი, ასევე ქრისტიან და გამაჰმადიანებულ ძმებს შორის გამყოფი ხაზი კიდევ უფრო გაფართოვდა, რამაც ნეგატიური გავლენა მოახდინა მხარის შემდგომ დემოგრაფიულ-სოციალურ და კულტურულ განვითარებაზე.

- მთხრობელთა სია:
- აბთაძე ილია მასილის ძე მელიქიძე, 84 წლის, სოფ. ტოლოში, 2004 წ.
  - ფოფალა დავითის ასული ზაფინიძე, 78 წლის, გამოთხოვილი სოფ. ზეღიდან, სოფ. ტოლოში 2004 წ.
  - დავით აპკელს ძე მელიქიძე, 80 წლის, სოფ. ტოლოში, 2005 წ.
  - ნიკოლოზ სპირიძის ძე მელიქიძე, 78 წლის, სოფ. ტოლოში, 2007 წ.
  - მარუსა ენათას ასული მელიქიძე, 90 წლის, სოფ. ტოლოში, 2007 წ.
  - გიორგი ივლიტას ძე დავლაშვირიძე, 87 წლის, სოფ. ტოლოში, 2014 წ.
  - ნათელა მილენტიის ასული ინასარიძე, 72 წლის, სოფ. ტოლოში, 2018 წ.
  - მისხილ აბასალოშის ძე ხმალაძე, 83 წლის, სოფ. ტოლოში, 2018 წ.
  - სოფიო თაველიძის ასული ინასარიძე, 83 წლის, გამოთხოვილი ახალციხის რ-ნის სოფ. ანდრიანდისიდან, სოფ. ტოლოში, 2018 წ.

ელდარ ზაზაძე

„ოქტო, არ ცაიყრებნი“!

ნეტა ჩემი ქვეყანა

აყოვდა ირგვლივ ყოველი, ფერი იცვალა დღემაო, ქვემოდან ხევი ბობოქრობს, ექო გამოსცა კლდემაო.

ნაირ-ნაირი ყოილნი გაშლილან მინდორ-ველადა, ზეიდან აქოჩრილი ტყე დაგყურებს საშურველადა.

ტყით მონაბერი ნიავი, გულს სალბად მოგეფინება. ფრინველთ საამო ჭიკჭიკით უნებურ ჩაგეძინება.

ნეტა ჩემი ქვეყანა ღმერთმა ჰქნას, ისე ჰყვოდეს, რომ მისი ცქერით ქართველნი ვლალბდეთ, გულით ეხარობდეთ!

მთქმელი ანა ნაზლაძე, სოფელი ორგორა

სპორტი

გამარჯვებას ბილოსავთ, ტოლოშელაო!

ქ.თბილისში სპორტის აკადემიის სტადიონის ღია მოედანზე ჩატარდა „საქართველოს სასკოლო ოლიმპიადა – 2018“-ის აღმოსავლეთის ზონის ჩემპიონატი გეზრბენში.

აღნიშნულ ტურნირში მონაწილეობას იღებდა აღმოსავლეთ საქართველოს ექვსი რეგიონი, მათ შორის სამცხე-ჯავახეთის სახელით ასპარეზობდა სოფელ ტოლოშის საჯარო სკოლის გოგონათა გუნდი.

ტურნირში აღნიშნულმა გუნდმა წარმატებით და დამსახურებულად მოიპოვა I ადგილი და გახდა აღმოსავლეთ საქართველოს ჩემპიონი.

გამარჯვებულ გოგონათა გუნდი აღმოსავლეთ საქართველოს სახელით მონაწილეობას მიიღებს ოლიმპიადის დასკვნით (ფინალურ) ეტაპზე.

ასპინძის მუნიციპალიტეტის მერია გამარჯვებას ულოცავს სოფელ ტოლოშის გოგონათა გუნდს და უსურვებს წარმატებებს

მეღვინა

ამ გაზაფხულზე, სისხლძარღვთა დაავადების გამო, ოპერაციის გაკეთება მომიხდა. ქირურგმა მირჩია, ნაოპერაციების შემორცების შემდეგ, კარგი იქნებოდა თუ ათიოდე აბაზანას მივიღებდი ადგილობრივ ბალნეოლოგიურ კურორტზე. ასეც მოვიქციე. ამას წინათ, ექიმის რჩევის გასათვალისწინებლად, კურორტ „ასპინძის“ მივამურე, სადაც მისი დირექტორი თამაზ ჩიორაგიძე შემხვდა. ვიდრე რიგი მომიწევდა, აბაზანის მისაღებად, ერთმანეთი მოვიკითხეთ, ვისაუბრეთ და, როგორც კი შეიტყო ჩემი ავადმყოფობის ამბავი, თანამშრომლები გამოიძა-

ღმერთმა დაგლოცოს, ბატონო თამაზ!

ხა და გააფრთხილა – ნოდარის, რამდენი აბაზანაც არ უნდა დასჭირდეს, თანხა არ გადაახდებინოთო.

მართალი რომ ვთქვა, თავი უზერხულად ვიგრძენი. ბატონმა თამაზმა კი დაჟინებით მითხრა, – ნუ გუფხერხულდება, ამაზე ერთი ნაშთაც არ იფიქროო. და, მართლაც, ყოველივე ეს ჩემდამი ძალზე დიდი პატივისცემა იყო და მინდა ვისარგებლო თქვენი გაზეთის საშუალებით და უღრმესი მადლობა გადავუხადო მას ესოდენ დიდი თანადგომისათვის, საქმე მარტო აბაზანების მიღებაზე როდია, აქ მისმა ადამიანურმა ფაქტორმა

მოახდინა ჩემზე დიდი შთაბეჭდილება, რადგან, ჩვენ შორის კვლავ არიან ისეთი კეთილი და ყურადღებიანი ადამიანები, როგორც ბატონი თამაზია, რომელიც მზადაა თანადგომისათვის.

ღმერთმა გვიმრავლოს ბატონ თამაზისნაირი ადამიანები!

ნოდარ ბერიძე, პენსიონერი. დაბა ასპინძა

ინფორმაციები მოგვაწოდა ასპინძის მერიის ადმინისტრაციული სამსახურის საორგანიზაციო განყოფილების უფროსმა ეკა კალაიჯიშვილმა

რედაქციები